

ДЖОРДЖ ОРУЕЛ УПАДЪКЪТ НА АНГЛИЙСКОТО УБИЙСТВО

Превод от английски: С. Димитров Старипавлов, 2020

chitanka.info

Неделя следобед е, за предпочитане преди войната. Съпругата вече е заспала върху люлеещия се стол, а децата са изпратени на хубава дълга разходка. Слагаш крака на дивана, наместваш си очилата и отваряш „Новини от Света“^[1]. Печено телешко и „Йоркшир“^[2] или печено свинско и ябълков сос, последвани от маслен пудинг^[3] и така да се каже „прокарани“ с чаша махагониево-кафяв чай просто са те докарвали до точното настроение. Дърпаш си сладко от лулата, усещаш меките завивки на дивана под теб, огъня е добре разпален, въздухът е топъл и застоял. За какво би искал да почетеш в тези блажени условия?

За убийство, естествено. Но какъв вид убийство? Ако проучим убийствата, към които британската публика е показала най-голям интерес, убийците чиито истории като цяло са известни на почти всеки и са били адаптирани в романи, и разисквани отново и отново от неделните вестници, в повечето от тях ще открием сравнително силна семейна прилика. Голямият ни период на убийства — така наречената Елизабетинска епоха^[4] — изглежда е, грубо казано, между 1850 и 1925 г. и убийците, чиято репутация е устояла на изпитанието на времето са следните: Д-р Палмър от Руджли^[5], Джак Изкормвача^[6], Нийл Крийм^[7], Г-жа Мейбрик^[8], Д-р Крипън^[9], Седън^[10], Джозеф Смит^[11], Армстронг^[12], Бейуотърс и Томсън^[13]. В допълнение, през 1919 г. или някъде там имаше друг много известен случай^[14], който се вписва в общия модел, но по-добре да не го споменавам по име, защото обвиненият беше оневинен.

От гореспоменатите девет случая, успешни романи бяха базирани поне върху четири от тях, а един бе превърнат в известна мелодрама. Заобикалящото ги количество литература, под формата на вестникарски статии, криминологични трактати и спомени на адвокати и полицейски служители, би могло да запълни доста голяма библиотека. Трудно е за вярване, че някое скорошно английско престъпление ще бъде запомнено за толкова дълго и толкова подробно, не само защото насието от странични събития е накарало убийството да изглежда маловажно, а защото преобладаващият тип на престъплението изглежда се променя. Основният „известен случай“ от времето на войната е така нареченото „убийство с пукнатата брадичка“, за което вече е писано в популярна книжка; дословното описание на процесът беше публикувано миналата година от господата

Джарълдс^[15] с въведение от г-н Беххофър Робъртс^[16]. Преди да се върнем към този интересен само от правна и социална гледна точка жален и мрачен случай, нека се опитам да дефинирам какво читателите на неделните вестници имат предвид, когато с недоволство казват, че „в наши дни сякаш никога не попадаш на добро убийство“. Вземайки предвид гореизброените девет убийства можем да изключим случаят с Джек Изкормвача, който сам по себе си е специфичен. От другите осем, шест са случаи на отравяне, а осем от десетте извършители принадлежат към средната класа. По един или друг начин, само в два от случаите основният мотив е секс, а в поне четири от тях, една от основната причина за деянието е обществено положение — с други думи желанието за придобиване на сигурна социална позиция, или страха от загубата ѝ заради скандал като развод. При повечето целта е била отнемането на някаква сума пари от наследство или застрахователна полица, но замесената сума почти винаги е малка. Най-често престъплението се разкрива бавно в резултат на внимателни разследвания започнали заради съмнения на близки или съседи, а почти винаги има някаква ключова случайност, в която ясно си проличава намесата на съдбата или пък такъв епизод, който никой писател не би посмял да измисли, като например бягството на Крипен през Атлантическия океан с любовницата си, преоблечена като момче, или Джозеф Смит, който свири на хармоника песента „По-близо до тебе, Господи“^[17], докато една от съпругите му се давала в съседната стая. Предисторията на всички тези престъпления, с изключение на това на Нийл Крийм^[18], е изключително семейна, като от дванадесетте жертви седем са или съпруги, или съпрузи на убиеца.

Знаеки всичко това можем да си представим какъв би бил „перфектният“ убиец от гледна точка на читателя на „Новини от Света“. Той трябва да бъде дребен мъж от професионалната класа — да кажем зъболекар или адвокат — живеещ изключително порядъчен живот някъде в покрайнините и за предпочитане в полуприлепена къща, което ще позволи на съседите да чуват подозрителни звуци през стената. Трябва да бъде председател на местния клон на Консервативната партия или водещ свободомислещ човек, както и силен подражател на въздържанието от алкохол. Препоръчително е да кривне от правия път подхранван от гузно увлечение по секретарката

си или по съпругата на конкурент и трябва да стигне до убийство само след дълга и мъчителна битка със съвестта си. Решен да убие, той трябва да го планира внимателно и да пропусне само някой малък непредвиден детайл. Избраното оръдие на убийството, разбира се, трябва да бъде отрова. В крайна сметка той трябва да извърши убийство, защото това изглежда по-малко унижително и по-безопасно за кариерата му, отколкото да бъде хванат в изневяра. При тези обстоятелства едно престъпление може да има драматични и дори трагични черти, което го прави запомнящо се и предизвиква съжаление както към жертвата, така и към извършителя. Повечето от гореспоменатите убийства се доближават до тази атмосфера, а три от тях, включително едно, чието име не споменах, силно се доближават до описаното от мен.

Сега да го сравним с „убийството с пукнатата брадичка“. В него няма дълбоки чувства. Почти пълна случайност е, че двамата замесени са извършили даденото убийство^[19] и е чист късмет, че не са последвали още няколко такива. Произходът не е семеен, а по-скоро е свързан с мистериозния живот от залите за танци, както и с фалшивите ценности на американските филми. Двамата извършители са осемнадесетгодишна бивша сервитьорка на име Елизабет Джоунс и дезертър на име Карл Хултен, представящ се за офицер от американската армия. Те били заедно само от шест дни и изглежда съмнително да са научили истинските си имена преди да бъдат арестувани. Срецнали се случайно в магазин за чай и още същата нощ се повозили на краден военен камион. Джоунс се представила за стриптийз артистка, което не било близо до истината (дотогава тя имала едно единствено и то неуспешно изпълнение) и обявила, че искала да направи нещо опасно „като например да бъде гангстерска любовница“. Хултен се описал като голям чикагски гангстер, което също не било истина. По пътя те се натъкнали на момиче, карачо колело, и за да докаже колко е груб Хултен я блъснал с камиона си, след което двойката я обрала вземайки едва няколкото шилинга. В друг случай те повалили в безсъзнание момиче, на което предложили да я откарат, взели палтото и чантата ѝ и я хвърлили в една река. Накрая най-безпричинно убиха таксиметров шофьор, който имал 8 паунда в джоба си. Скоро след това се разделили. Хултан бил заловен, защото безразсъдно задържал колата на мъртвеца, докато Джоунс

непринудено отишла в полицията за да си признае всичко. В съда всеки от тях хвърлил вината върху другия. Във времето между престъпленията и двамата изглежда са демонстрирали дълбоко безсърдечие: те похарчват 8-те паунда за кучешки състезания.

Съдейки по писмата ѝ, случаят на момичето има известна доза психологически мотив, но това убийство вероятно се появява на първите страници за да разсее нацията от падащите бомби и тревогите свързани с битката във Франция. Джоунс и Хултен извършили убийството под звуците на V1, а били осъдени под тези на V2^[20]. Случаят предизвикал и значително вълнение, защото — както било характерно за Англия — мъжът бил осъден на смърт, а момичето на затвор. Според г-н Реймънд^[21] помилването на Джоунс предизвикало всеобщо възмущение и потоци от телеграми до Министъра на Вътрешните Работи. На множество стени в родния ѝ град се появили надписи „ТЯ ТРЯБВА ДА БЪДЕ ОБЕСЕНА“ придружени с рисунка на фигура висяща на бесило. Вземайки предвид, че във Великобритания само десет жени са обесени през този век, и че тази практика в голяма степен изчезва заради общественото възмущение спрямо нея, би било трудно да не останем с усещането, че цялата тази врява подканваща да се обеси едно осемнадесетгодишно момиче е отчасти в резултат на бруталният ефект от войната. Всъщност, цялата безсмислена история с нейната атмосфера на клубове за танци, филмови замъци, евтин парфюм, фалшиви имена и откраднати коли в основата си принадлежи към военния период.

Може би е значителен фактът, че най-обсъжданото английско убийство за последните години е извършено от американец и англичанка, които отчасти са се американизирали. Въпреки това е трудно да повярваме, че този случай ще се помни толкова дълго, колкото старите семейни драми с отравяне — продукт на стабилно общество, в което преобладаващото навсякъде лицемерие поне гарантира, че толкова сериозни престъпления като убийство трябва да са подтикнати от силни емоции.

[1] „Новини от Света“ е национален седмичен таблоиден вестник издаван всяка неделя от 1843 г. до 2011 в Обединеното Кралство. В този период таблоидът еднократно печели приза за най-продаван англоезичен вестник в света — Б.р. ↑

[2] Пудинг „Йоркшир“ е любима на Джордж Оруел обичайна английска гарнитура съставена от печен пудинг направен от яйца, брашно и мляко или вода. — Б.р. ↑

[3] Масленият пудинг е варен, задушен или печен пудинг направен от животинска мас (най-често свинска или овча), брашно, хлебни трохи, корени и подправки. — Б.р. ↑

[4] Елизабетинската епоха е английска епоха кръстена на Кралица Елизабет Първа Тюдор и съвпадаща с нейното управление от 1558 до 1603 г. Познат още като златната епоха в английската история. Тук Оруел, редактора или издателя бъркат епохата с Викторианската такава, кръстена на кралица Виктория и траеща от качването ѝ на престола на 20-ти юни 1837 г. до смъртта ѝ на 22-ри януари 1901. — Б.р. ↑

[5] Уилям Палмър (6 август 1824 — 14 юни 1856), познат още като Отровителя от Руджли или Принцът на Отровителите, е английски лекар признат за виновен в убийство в един от най-общоизвестните случаи от 19-ти век. Чарлс Дикенс нарича Палмър „най-големият злодей, който е стъпвал в Старият Бейли“ (главният Лондонски съд) — Б.р. ↑

[6] Джак Изкормвача е неразкрит сериен убиец активен през 1888 г. в силно обеднелите Лондонски местности и около кварталът Уайтчепъл. — Б.р. ↑

[7] Д-р Томас Нийл Крийм (27 май 1850 — 15 ноември 1892), познат още като Отровителят от Ламбет, е Шотландско-Канадски сериен убиец със жертви във Великобритания, САЩ и вероятно в Канада. — Б.р. ↑

[8] Флорънс Мейбрик (3 септември 1862 — 23 октомври 1941), позната още като Г-жа Майбрик, е американка осъдена във Великобритания за убийството на съпруга си Джеймс Мейбрик. — Б.р. ↑

[9] Хаули Харви Крипън (11 септември 1862 — 23 ноември 1910), известен още като Д-р Крипън, е американски хомеопат, ушен и очен специалист и дозатор на лекарства. Осъден и обесен е в Лондон за убийството на жена си Кора Хенриета Крипън. Той е първият заподозрян, заловен с помощта на безжичния телеграф. — Б.р. ↑

[10] Фредерик Хенри Седън (21 януари 1872 — 18 април 1912) е британски убиец обесен през 1912 г. за отравянето с арсен на

наемателката му Елиза Мери Бероу. — Б.р. ↑

[11] Джордж Джозеф Смит (11 януари 1872 — 13 август 1915) е английски сериен убиец и двуженец. През 1915 г. е осъден и обесен за убийствата на три жени. Случаят става известен като „Убийствата на Булките в Банята“ — Б.р. ↑

[12] Майор Хърбърт Роузи Армстронг (13 май 1869 — 31 май 1922) е английски адвокат и осъден убиец, единственият обесен за убийство адвокат в историята на Обединеното Кралство. — Б.р. ↑

[13] Едит Джеси Томпсън (25 декември 1893 — 9 януари 1923) и Фредерик Едуърдс Франсис Байуотърс (27 юни, 1902 — 9 януари, 1923) са британска двойка, екзекутирана заради убийството на съпруга на Томпсън — Пърси, и превърнали се в известен в английската история случай. — Б.р. ↑

[14] Става въпрос за така наречения „Случай със Зеленото Колело“, в който жена е видяна в компанията на мъж със зелено колело, непосредствено преди смъртта си. Заподозреният е намерен и признава, че е бил със жертвата, но отрича да е замесен в убийството ѝ. В последствие е оневинен. — Б.р. ↑

[15] Вероятно става въпрос за английското семейно Дружество Джарълдс, което през 1939 г. лансира „Криминалната Поредица Джакдоу“. — Б.р. ↑

[16] Карл Ерик Беххофър Робъртс (21 ноември 1894 — 14 декември 1949), известен още като К.Е. Беххофър Робъртс, е британски автор, журналист и адвокат от английският върховен съд. — Б.р. ↑

[17] „По-близо до Тебе, Господи“ (*Английски: Nearer, My God, to Thee*) е християнски химн от 19-ти век описващ историята на съня на Йакоб (*Генезис 28:11-12*) — Б.р. ↑

[18] Д-р Нийл Крийм е осъден за убийство чрез отравяне на няколко проститутки. Твърди се, че последните му думи са „Аз съм Джак...[Изкормвача]“, което е доказано като невъзможно, тъй като последният е активен и докато Крийм е в затвора. — Б.р. ↑

[19] Убийството е извършено от млада двойка, която напада и убива случайни граждани с цел „забавление“. Името идва от факта, че една от жертвите, която е шофьор на такси, е намерен мъртъв с пукната брадичка. — Б.р. ↑

[20] V1 и V2 са модели немски ракети с висок обхват, използвани за стратегически бомбандировки по време на Втората Световна Война.

Те били проектирани да издават специфичен звук докато падат, с цел увеличаване на шоковия ефект. — Б.р. ↑

[21] Р. Алуин Реймънд е автор на книгата „Маскарад, Престъпление и Художествена Литература: Престъпни Заблуди“, в която пише и за Убийството с Пукнатата Брадичка. — Б.р. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.